

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВННІЕ ЗУНУ
Борис ПОГРІЩУК

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи ЗУНУ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

WORKING PROGRAM*
Discipline
"INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP"

Робоча програма

з дисципліни «Інноваційне підприємництво»

Ступінь вищої освіти : **магістр**

Галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність : 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Кафедра економіки, обліку та оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Іспит, залік
Денна	1	II	30	15	5	4	96	150	Залік, II
Заочна	I	II, III	8	4	-	-	138	150	Залік, III

Вінниця – ВННІЕ ЗУНУ – 2023

Робоча програма складена доцентом кафедри економіки, обліку та оподаткування к. г. н., доц. Іриною МАРТУСЕНКО

Дисципліна «Інноваційне підприємництво» є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, обліку та оподаткування ВНІІЕ ЗУНУ, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри
к.е.н., доц.

Віктор ПИЛЯВЕЦЬ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, протокол № 9 від 30 серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д.е.н., професор

Ольга СОБКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Інноваційне підприємництво”

1. Опис дисципліни “Інноваційне підприємництво”

Дисципліна «Інноваційне підприємництво»		Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів	5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни Вибіркова дисципліна Мова навчання англійська	
Кількість залікових модулів	2	Спеціальність : 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки : ДФН – 1-й ЗФН – 1-й Семестр ДФН – 2-й ЗФН – 2-й	
Кількість змістових модулів	2	Освітньо-професійна програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції: ДФН – 30 год. ЗФН – 8 год.	
Загальна кількість годин ДФН – 150 год. ЗФН – 150 год.			Практичні заняття: ДФН – 15 год. ЗФН – 4 год.	
		Самостійна робота: ДФН – 96 год. Тренінг (ДФН) – 4 год. ЗФН – 138 год.		
Тижнева кількість годин: Денна форма навчання I семестр – 10 годин з них аудиторних – 3 год.		Ступінь вищої освіти : «магістр»	Індивідуальна робота ДФН, год.	5
			Види підсумкового контролю	Залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Дисципліна «Інноваційне підприємництво» є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» серед низки навчальних курсів. Метою дисципліни «Інноваційне підприємництво» є сформулювати у студентів теоретичні знання і практичні навички в сфері управління інноваційними проектами на основі вивчення теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності, виконання комплексних розрахунків для техніко-економічного обґрунтування та бізнес-планування.

2.2. Завдання вивчення дисципліни полягає в опануванні структурованими знаннями у сфері організації інноваційної діяльності; вивчення особливостей розробки та

реалізації, формування команди і середовища інноваційного підприємництва; оволодіння методиками оцінювання ефективності інноваційних проектів; закріплення комплексу економічних знань та засвоєння досягнень теорії і практики в галузі управління інноваційним підприємництвом.

Мета лекційних занять полягає у донесенні до студентів і засвоєнні ними систематизованих знань в частині теоретико-прикладних аспектів інноваційного підприємництва.

Завдання лекційних занять полягає у викладенні студентам згідно з робочою програмою основоположних засад інноваційного підприємництва, методичних підходів до оцінювання їхньої ефективності, формування команди проекту, управління ризиками, підвищення інтелектомісткості інноваційних проектів як ключового чинника посилення інноваційності суб'єктів господарювання/підприємництва в умовах цифровізації економічних процесів.

Метою проведення практичних занять є формування у студентів умінь щодо отримання прогнозованих результатів функціонування інноваційних торгових підприємств шляхом оптимізації використання ресурсів торгових підприємств, практичних навичок у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень в умовах ринкової економіки. Завданнями проведення практичних занять є:

- засвоєння і закріплення теоретичних знань з навчальної дисципліни, отриманих на лекційних заняттях;
- формування умінь і практичних навичок щодо інноваційного підприємництва, посилення їхньої інтелектомісткості та забезпечення інноваційності суб'єктів господарювання/підприємництва;
- практичне застосування оцінних методик в частині розрахунків оцінних критеріїв, індикаторів, показників та вирішення інших прикладних економічних задач;
- засвоєння навичок техніко-економічного обґрунтування інноваційних проектів для забезпечення ефективного управління процесами їхньої розробки та реалізації.

2.3. Передумовами для вивчення дисципліни є сукупність загальноекономічних і прикладних навчальних дисциплін, визначених навчальним планом підготовки магістрів зі спеціальності «Підприємництво та торгівля», зокрема, знання за програмою вступного фахового випробування по спеціальності.

2.4. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач другого магістерського рівня вищої освіти повинен **знати**:

- умови і фактори розвитку інноваційного підприємництва;
- сучасні тенденції розвитку інновацій в Україні та у світі;
- принципи державного регулювання і основи державної інноваційної політики;
- сутність і зміст інноваційної політики підприємства, її типи;
- форми інновацій, методи та інструментарій їх створення;
- сутність інфраструктури інноваційного підприємництва: її основні компоненти, організаційні форми, види, напрямки спеціалізації;
- методичний інструментарій управління інноваційними процесами на підприємствах - методи маркетингу, фінансування, організації і планування інноваційної діяльності;
- методичний підходи щодо забезпечення ефективності функціонування суб'єктів інноваційної діяльності за умов конкуренції;
- методи оцінки ефективності інноваційного підприємництва в умовах ризиків і

невизначеності.

вміти:

- використовувати методичний інструментарій проведення аналізу з питань організації і розвитку інноваційного підприємництва, розробки рекомендацій щодо активізації і підвищення ефективності інноваційних процесів;
- професійно користуватись законодавчою базою України щодо норм державного регулювання інноваційної діяльності;
- застосовувати на практиці набуті знання щодо управління інноваційними процесами на підприємствах;
- володіти методами стратегічного управління інноваціями, обґрунтовувати інноваційну стратегію підприємства;
- здійснювати аналіз економічного, інформаційного і правового забезпечення інноваційних проєктів;
- здійснювати комплексну оцінку ефективності інноваційної діяльності підприємства;
- вміти приймати науково обґрунтовані управлінські рішення щодо реалізації інноваційних проєктів в умовах ризику і невизначеності;
- застосовувати сучасний інструментарій для вирішення завдань в галузі управління ризиками, використовувати в практичній діяльності методики оцінки ризиків;
- робити обґрунтовані висновки щодо ефективності діяльності суб'єктів інноваційного підприємництва та її удосконалення

3. Програма навчальної дисципліни «Інноваційне підприємництво»

Змістовний модуль 1. Концептуальні основи інноваційного підприємництва

Тема 1. Становлення та сучасні тенденції розвитку інновацій. Сутність інноваційного підприємництва.

Теорії становлення інновацій. Теорії циклічного економічного розвитку. Теорія циклічних криз. Екстенсивний та інтенсивний технічний прогрес. Екзогенна теорія економічних циклів. Роль та особистий внесок окремих вчених у дослідженні причин циклічності економіки (М. Туган-Барановський, Я. ван Гельдерен, С. де Вольф, К.Маркс). Теорія довгих хвиль (М. Кондратьєв). Інноваційні теорії технологічних змін. Роль інновацій в економічному розвитку. Теорія інноваційного розвитку Й. Шумпетера. Кластер інновацій. Класифікація довгих хвиль, які мали місце в історії людства, та їх ключові фактори. Інноваційний тип розвитку як мета економічної політики держави. Структурні джерела економічного розвитку (Майкл Портер). Екстенсивний та інтенсивний економічний розвиток. Інноваційний тип розвитку та його об'єктивна необхідність. Моделі підприємництва: класичне підприємництво, інноваційне підприємництво. Фактори що сприяють розвитку інноваційного підприємництва. Моделі інноваційного підприємництва. Види інноваційного підприємництва. Стадії інноваційного підприємництва.

Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних процесів.

Сутність та зміст інноваційної діяльності. Етапи проходження інноваційної діяльності та їх зміст. Об'єкти інноваційної діяльності. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх функції. Фактори, які впливають на інноваційне підприємництво: техніко-економічні, організаційно-управлінські, юридичні, соціально-психологічні. Класифікація інновацій. Основні види (типи) інновацій. Етапи,

стадії та форми інноваційного процесу. Фундаментальні наукові дослідження. Прикладні дослідження. Техніка і виробництво (комерціалізація нововведень). Дифузія технологічних нововведень (технологій). Трансфер технологій. Життєвий цикл інновацій.

Тема 3. Інноваційна політика підприємства.

Сутність і завдання інноваційної політики підприємства. Необхідність розроблення інноваційної політики в стратегічному управлінні інноваційною діяльністю. Стратегія наступу, стратегія стабільного розвитку, захисна стратегія. Принципи формування інноваційної політики. Складові інноваційної політики та їх зміст. Інноваційна політика як поєднання цілей розвитку і маркетингової діяльності, досліджень і досягнень у науковій та виробничій сферах, управлінських рішень щодо їх впровадження з урахуванням ресурсних обмежень і можливостей підприємства. Інноваційна ініціатива. Визначення потреб ринку. Налагодження виробництва нового продукту для задоволення ринкових потреб. Види попиту на інновацію і чинники, що впливають на нього. Внутрішні і зовнішні чинники впливу на попит. Процес створення нового продукту та його етапи. Конкурентні переваги.

Тема 4. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

Інфраструктура інноваційної діяльності. Сфера інноваційної діяльності. Ринок новацій. Ринок чистої конкуренції нововведень. Ринок інвестицій. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності: експлеренти, патенти, комутанти і віоленти. Венчурні фірми: радикальні інновації, ризикове підприємництво. Внутрішній венчур. Зовнішній венчур. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємництва. Бізнес – інкубатори та їх послуги. Партнери бізнес-інкубаторів, їх функції і послуги. Оцінка складових майбутнього успіху: бізнес-ідеї, команди і компанії. Критерії оцінки. Організаційні форми інтеграції науки і виробництва (РНТЦ, технопарк, технополіс). Регіональні науково-технологічні центри (РНТЦ) як засоби формування та здійснення регіональної інноваційної політики, спрямованої на забезпечення економічного розвитку регіону. Види РНТЦ: засновницькі центри, центри інновацій і центри промислової технології. Технопарк як науково-технічний комплекс. Мета його діяльності. Шляхи створення технопарків. Технополіси як найсучасніші форми інтеграції науки і виробництва, що створюють умови для технологічного поштовху, їх головні завдання.

Тема 5. Управління прибутком. Інноваційне партнерство та інтрапренерство.

Поняття і зміст інноваційного партнерства. Ключові принципи встановлення і підтримки партнерських відносин. Форми інноваційного партнерства: некомерційні інноваційні партнерства, інжинірингові партнерства як різновид некомерційного партнерства, державно-приватне партнерство (ДПП), партнерство на міжнародному рівні. Сутність інтрапренерства. Передумови та умови розвитку інтрапренерства у внутрішньо фірмовому підприємстві. Порядок формування творчих груп.

Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємництвом

Тема 6. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві.

Система фінансування інноваційної діяльності на рівні держави, її завдання. Джерела фінансування інноваційних процесів з боку держави. Система фінансування інноваційної діяльності на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Фінансова політика підприємства, вимог щодо її змісту. Принципи формування фінансової політики підприємства. Прямі інвестиції щодо реалізації інноваційного проекту. Інвестиції в основні засоби (матеріальні

та нематеріальні активи) і в оборотні кошти. Супутні інвестиції. Інвестиції в НДР. Джерела фінансових ресурсів підприємства. Власні кошти підприємства, запозичені та залучені джерела. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом. Лізинг. Форми та особливості лізингового фінансування Форфейтинг та факторинг. Франчайзинг. Іноземні прямі інвестиції. Ціна капіталу. Вимоги до норми прибутку для різних груп інвестицій. Бізнес-план та його складові. Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємництвом

Тема 7. Система управління інноваційними процесами.

Поняття, завдання, суб'єкти та об'єкти управління інноваціями. Основні завдання, що вирішують у межах управління інноваціями. Структура механізму управління інноваціями підприємства. Види інноваційних процесів та особливості їх управління. Розроблення концепції інноваційної стратегії. Стратегічне управління. Сутність стратегічного планування інноваційних процесів. Види інноваційних стратегій. Оперативне управління інноваційними процесами. Інноваційна стратегія. Планування, організація та контроль інноваційної діяльності. Організаційні структури управління інноваційної діяльності, їх особливості, переваги та недоліки. Інноваційний потенціал підприємства, його структура.

Тема 8. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Поняття про ефективність інновацій. Принципи оцінювання і показники ефективності інноваційної діяльності. Види ефектів від інноваційної діяльності. Сутність і значення економічного ефекту від впровадження інновацій. Дисконтування вартості грошей у часі у процесі визначення економічного ефекту. Чиста теперішня вартість ЧТВ (або інтегральний ефект). Індекс рентабельності інвестицій. Внутрішня норма рентабельності інноваційного проекту. Визначення точки беззбитковості та строку окупності інноваційного проекту. Визначення економічного ефекту від впровадження інновацій, спрямованих на зниження собівартості продукції. Показники ефективності інноваційної діяльності.

Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.

Сутність державної інноваційної політики. Типи інноваційної політики держави в залежності від економічної ситуації в країні. Зміст Закону України «Про інноваційну діяльність». Методи державного регулювання інноваційної діяльності. Державна фінансова підтримка інноваційних процесів. Методи та інструменти державної інноваційної політики, особливості їх застосування. В чому полягає відмінність між прямими та непрямими методами. Важелі і інструменти стимулювання інноваційної діяльності. Створення системи патентного права (авторського права) та її значення для розвитку інноваційних процесів. Авторське право, інтелектуальна власність, промислова власність, торгова марка, комерційне найменування. Сутність і значення ліцензування інноваційних продуктів. Франчайзинг як спосіб трансферу інновацій.

Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві

Сутність ризику в інноваційному підприємстві. Характеристика ризиків в інноваційному підприємстві і причини їх виникнення. Види ризиків на окремих етапах "життєвого циклу інновацій". Механізм управління ризиками в інноваційному підприємстві. Ризик – менеджмент як процес управління ризиками. Фактори, що впливають на виникнення ризиків. Ідентифікація і оцінка ризиків. Вибір стратегії поведінки підприємства по відношенню до ризиків. Формування карти ризику. Вибір стратегії поведінки підприємства по відношенню до ризиків. Ухилення від ризику.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ

з дисципліни «ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Тема	Лекції	Практ.	СРС	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
<i>Змістовний модуль 1. Концептуальні основи інноваційного підприємництва</i>							
1.	Тема 1. Становлення та сучасні тенденції розвитку інновацій. Сутність інноваційного підприємництва.	2	2	10	2	2	Поточне опитування, кейси, тести, задачі
2.	Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних процесів.	2		10			
3.	Тема 3. Інноваційна політика підприємства.	2	2	10			
4.	Тема 4. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	2		10			
5.	Тема 5. Управління прибутком. Інноваційне партнерство та інтрапренерство.	4	2	10			
<i>Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємництвом</i>							
6.	Тема 6. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві.	4	2	10	3	2	Поточне опитування, кейси, тести, задачі
7.	Тема 7. Система управління інноваційними процесами.	2	2	10			
8.	Тема 8. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.	4	2	10			
9.	Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.	2	2	6			
10.	Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві	4	1	10			
	<i>РАЗОМ</i>	<i>30</i>	<i>15</i>	<i>96</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>150</i>

4.2. Заочна форма навчання

№ з/п	Тема	Лекції	Практ.	СРС
Змістовний модуль 1. Концептуальні основи інноваційного підприємництва				
1.	Тема 1. Становлення та сучасні тенденції розвитку інновацій. Сутність інноваційного підприємництва.	2	2	14
2.	Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних процесів.			14
3.	Тема 3. Інноваційна політика підприємства.			14
4.	Тема 4. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	2	2	14
5.	Тема 5. Управління прибутком. Інноваційне партнерство та інтрапренерство.			14
Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємництвом				
6.	Тема 6. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві.	2	2	14
7.	Тема 7. Система управління інноваційними процесами.			14
8.	Тема 8. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.	2	2	14
9.	Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.			14
10.	Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві			12
	РАЗОМ	8	4	138
		150		

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль 1. Концептуальні основи інноваційного підприємництва

Практичне заняття № 1

Тема 1-2. Становлення та сучасні тенденції розвитку інновацій. Сутність інноваційного підприємництва. Тема. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних процесів.

Мета: засвоїти сутність та теорії розвитку інноваційного підприємництва, його концепції та сучасні елементи.

Питання для обговорення:

1. Теорії становлення інновацій.
2. Інноваційний тип розвитку та його об'єктивна необхідність. Моделі підприємництва: класичне підприємництво, інноваційне підприємництво.

3. Фактори що сприяють розвитку інноваційного підприємництва.
4. Сутність та зміст інноваційної діяльності.
5. Класифікація інновацій. Основні види (типи) інновацій.
6. Трансфер технологій.
7. Життєвий цикл інновацій.

Практичне заняття № 2

Тема 3-4. Інноваційна політика підприємства. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

Мета: засвоїти сутність інноваційної політики підприємства, сучасні організаційні форми реалізації інновацій.

Питання для обговорення:

1. Сутність і завдання інноваційної політики підприємства.
2. Принципи формування інноваційної політики. Складові інноваційної політики та їх зміст.
3. Налагодження виробництва нового продукту для задоволення ринкових потреб.
4. Інфраструктура інноваційної діяльності.
5. Ринок новацій. Ринок чистої конкуренції нововведень. Ринок інвестицій. Венчурні фірми.
6. Технопарк як науково-технічний комплекс. Мета його діяльності. Шляхи створення технопарків.

Дискусійні питання: Технополіси як найсучасніші форми інтеграції науки і виробництва, що створюють умови для технологічного поштовху, їх головні завдання.

Практичне заняття № 3

Тема 5. Управління прибутком. Інноваційне партнерство та інтрапренерство.

Мета: Опанувати навичками управління прибутком. Засвоїти сутність інноваційного партнерства та інтрапренерства

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст інноваційного партнерства.
2. Ключові принципи встановлення і підтримки партнерських відносин.
3. Форми інноваційного партнерства: некомерційні інноваційні партнерства, інжинірингові партнерства як різновид некомерційного партнерства, державно-приватне партнерство (ДПП), партнерство на міжнародному рівні.
4. Сутність інтрапренерства.

Дискусійні питання: Передумови та умови розвитку інтрапренерство у внутрішньо фірмовому підприємстві. Порядок формування творчих груп.

Змістовий модуль 2. Управління інноваційним підприємництвом

Практичне заняття № 4

Тема 6. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві.

Мета: Вивчити процеси фінансування інноваційного підприємництва; дослідити інвестиції в інноваційному підприємстві.

Питання для обговорення:

1. Система фінансування інноваційної діяльності на рівні держави, її завдання.
2. Джерела фінансування інноваційних процесів з боку держави.
3. Прямі інвестиції щодо реалізації інноваційного проекту.
4. Джерела фінансових ресурсів підприємства.
5. Власні кошти підприємства, запозичені та залучені джерела.

6. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.

Дискусійні питання: Система фінансування інноваційної діяльності на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Фінансова політика підприємства, вимог щодо її змісту. Принципи формування фінансової політики підприємства. Лізинг. Форми та особливості лізингового фінансування. Форфейтинг та факторинг. Франчайзинг. Іноземні прямі інвестиції. Ціна капіталу. Вимоги до норми прибутку для різних груп інвестицій. Бізнес-план та його складові. Інвестиції в основні засоби (матеріальні та нематеріальні активи) і в оборотні кошти. Супутні інвестиції. Інвестиції в НДР.

Практичне заняття № 5

Тема 7. Система управління інноваційними процесами.

Мета: ознайомитись з механізмами системи управління інноваційними процесами .

Питання для обговорення:

1. Поняття, завдання, суб'єкти та об'єкти управління інноваціями.
2. Основні завдання, що вирішують у межах управління інноваціями.
3. Структура механізму управління інноваціями підприємства.
4. Види інноваційних процесів та особливості їх управління.
5. Розроблення концепції інноваційної стратегії.
6. Стратегічне управління.

Дискусійні питання: Сутність стратегічного планування інноваційних процесів. Види інноваційних стратегій. Оперативне управління інноваційними процесами. Інноваційна стратегія. Планування, організація та контроль інноваційної діяльності. Організаційні структури управління інноваційної діяльності, їх особливості, переваги та недоліки. Інноваційний потенціал підприємства, його структура.

Практичне заняття № 6

Тема 8. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Мета: навчитись здійснювати оцінку ефективності інноваційної діяльності підприємства .

Питання для обговорення:

1. Поняття про ефективність інновацій.
2. Принципи оцінювання і показники ефективності інноваційної діяльності.
3. Види ефектів від інноваційної діяльності.
4. Сутність і значення економічного ефекту від впровадження інновацій.
5. Дисконтування вартості грошей у часі у процесі визначення економічного ефекту.

Дискусійні питання: Чиста теперішня вартість ЧТВ (або інтегральний ефект). Індекс рентабельності інвестицій. Внутрішня норма рентабельності інноваційного проекту. Визначення точки безбитковості та строку окупності інноваційного проекту. Визначення економічного ефекту від впровадження інновацій, спрямованих на зниження собівартості продукції. Показники ефективності інноваційної діяльності.

Практичне заняття № 7

Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.

Мета: ознайомитись із сутністю, тенденціями та векторами державного регулювання інноваційної діяльності .

Питання для обговорення:

1. Сутність державної інноваційної політики.
2. Типи інноваційної політики держави в залежності від економічної ситуації в країні.
3. Зміст Закону України «Про інноваційну діяльність».
4. Методи державного регулювання інноваційної діяльності.
5. Державна фінансова підтримка інноваційних процесів.
6. Методи та інструменти державної інноваційної політики, особливості їх застосування.

Дискусійні питання: В чому полягає відмінність між прямими та непрямими методами. Важелі і інструменти стимулювання інноваційної діяльності. Створювання системи патентного права (авторського права) та її значення для розвитку інноваційних процесів. Авторське право, інтелектуальна власність, промислова власність, торгова марка, комерційне найменування. Сутність і значення ліцензування інноваційних продуктів. Франчайзинг як спосіб трансферу інновацій.

Практичне заняття № 7

Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві

Мета: опрацювати можливі ризики в інноваційному підприємстві .

Питання для обговорення:

1. Сутність ризику в інноваційному підприємстві.
2. Характеристика ризиків в інноваційному підприємстві і причини їх виникнення.
3. Види ризиків на окремих етапах "життєвого циклу інновацій".
4. Механізм управління ризиками в інноваційному підприємстві.
5. Ризик – менеджмент як процес управління ризиками.

Дискусійні питання: Фактори, що впливають на виникнення ризиків. Ідентифікація і оцінка ризиків. Вибір стратегії поведінки підприємства по відношенню до ризиків. Формування карти ризику. Вибір стратегії поведінки підприємства по відношенню до ризиків. Ухилення від ризику.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

У процесі виконання КПЗ, разом із теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчатися вирішувати науково-прикладні актуальні завдання, письмово викладати свої міркування та висновки.

Тематика ЕСЕ для виконання КПЗ з дисципліни «Інноваційне підприємство»

1. Сучасні тенденції інноваційної активності української економіки.
2. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного підприємства .
3. Моделі інноваційного розвитку зарубіжних країн.
4. Венчурний, бізнес, як форма технологічних нововведень.
5. Охорона інтелектуальної власності у стимулюванні інноваційного підприємства в Україні та світі.
6. Активізація розвитку інноваційного підприємства як форми публічно-приватного партнерства в Україні.
7. Механізм управління ризиками в інноваційному підприємстві.
8. Фінансові аспекти розвитку інновацій.
9. Інвестиції в інноваційному підприємстві.
10. Організаційні структури підтримання інноваційного підприємства.
11. Формування інфраструктури інноваційної діяльності як фактор підтримки інноваційного підприємства.
12. Організаційні структури підтримки інноваційного підприємства в Україні і світі.
13. Соціальні аспекти новітніх технологій.
14. Економічний ефект в інноваційному підприємстві.
15. Екологічний ефект сучасних інноваційних технологій.

7. Організація проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. Практична частина реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тематика тренінгу:

1. Тема тренінгу: Інтелектуальна власність в управлінні інноваційними проектами.

2. Тема тренінгу: Управління вартістю інноваційного проекту.

Самостійна робота

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

№ з/п	Тема	СРС дфн	СРС зфн
1.	Тема 1. Становлення та сучасні тенденції розвитку інновацій. Сутність інноваційного підприємництва.	10	14
2.	Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних процесів.	10	14
3.	Тема 3. Інноваційна політика підприємства.	10	14
4.	Тема 4. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	10	14
5	Тема 5. Управління прибутком. Інноваційне партнерство та інтрапренерство.	10	14
6.	Тема 6. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві.	10	14
7.	Тема 7. Система управління інноваційними процесами.	10	14
8.	Тема 8. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.	10	14
9.	Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.	6	14
10.	Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві	10	12
	Разом	96	138

Тематика самостійної роботи

1. Аналіз факторів, що впливають на розвиток інноваційного підприємництва в Україні. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток інновацій.
2. Оцінка рівня інноваційної активності вітчизняних підприємств.
3. Пріоритетні напрями інноваційного розвитку в Україні на 2017-2021 рр.
4. Зробити аналіз об'єктивних факторів, які обумовлюють перехід господарських систем до інноваційного типу розвитку;
5. Надати оцінку сучасних світових тенденцій та особливостей інноваційного розвитку в Україні.
6. Зробити критичний аналіз існуючих моделей вибору інноваційної стратегії підприємства. Надайте обґрунтовані висновки.
7. Дослідити організаційні форми реалізації інновацій в Україні, надати оцінку стану та перспектив їх розвитку.
8. Скласти аналітичну доповідь за темою: Державно-приватне партнерство у сфері інновацій як прояв соціальної відповідальності.
9. Скласти аналітичну доповідь за темою: Інноваційне партнерство як інструмент трансферу інновацій.
10. Надайте графічно-аналітичний аналіз обсягів і структури джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні (за останні п'ять років).
11. Дослідити проблеми у вирішенні завдань фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Надайте обґрунтовані рекомендації щодо їх вирішення.
12. Дослідити основні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні відповідно до «Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року» (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-2019-р.).
13. Скласти аналітичну доповідь за однією з наступних тем:
 - «Оцінка інноваційного потенціалу підприємства як необхідний елемент підвищення ефективності його інноваційної діяльності»;
 - «Удосконалення методики аналізу інноваційної діяльності для прийняття управлінських рішень».
14. Ризик-менеджмент як сучасна концепція управління для підвищення конкурентоспроможності та активізації інноваційної діяльності підприємства;
15. Сучасні механізми управління ризиками в інноваційній діяльності;
16. Міжнародні стандарти управління проектними ризиками (Risk Management Standards).

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням мультимедіа проектора та інших ТЗН; практичні заняття, в тому числі у комп'ютерному класі; індивідуальні заняття; виконання розрахунково-графічних завдань під керівництвом викладача та самостійно; робота в Інтернет; виконання КППЗ; написання модульних контрольних робіт.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Інноваційне підприємництво» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента: поточне тестування та опитування; залікове модульне тестування та опитування; оцінювання виконання КППЗ; ректорська контрольна робота, екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн.

11. Критерії поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інноваційне підприємництво» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Інноваційне підприємництво (заліковий кредит)			
Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40 %	30%	100%
1. Усне опитування під час заняття (Теми 1-5; по 8 балів = 40 балів) 2. Модульна робота = 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (Теми 6-10, по 6 балів = 30 балів) 2. Модульна робота = 70 балів	1. Написання та захист КПЗ = 70 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 30 балів	

Шкала оцінювання (переведення)

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-10
3	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-10
4	Проекційний екран	1-10
5	Персональні комп'ютери	1-10
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-10
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-10
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-10
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint і т.і.)	1-10
10.	Google Forms, Google Sheets	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНІ

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. Інтелектуальна власність: навч. посібник. Дніпро, 2017. 140 с.
2. Господарський Кодекс України. URL: <http://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/kodeks/>
3. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І. П. . Управління проектами: навч. посібник. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
4. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. Інтелектуальна власність в Україні. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
5. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
6. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
7. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
8. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
9. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
10. Кірін Р.С., Хоменко В.Л., Коросташова І.М. Інтелектуальна власність: підручник. Д.: Національний гірничий університет. 2012. 320 с.
11. Москалюк Н.Б., Кузьмич Л.В. Право інтелектуальної власності. Практикум. Тернопіль, 2017. 200с.
12. Наука та інновації. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm
13. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник (архів). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm
14. Податковий Кодекс України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
15. Пойда-Носик Н. Н., Черленяк І. І. Управління інноваційними проектами: навч. посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с.
16. Проектне фінансування: підручник / Т. В. Майорова, О.О. Ляхова. 2 вид. К.: КНЕУ, 2017. 434 с.
17. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності державної служби

інтелектуальної власності України та державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>

18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

19. Собко О. Інтелектуальний капітал підприємства: концептуалізація – функціонування – розвиток : моногр. Тернопіль : Крок, 2014. 360 с.

20. Собко О. Інтелектуальний капітал і креація вартості підприємства: моногр. Тернопіль : Економічна думка, 2016. 444 с.

21. Собко О.М., Крисоватий І.А. Управління інноваційними проектами: навч. посібник. Тернопіль : Економічна думка, 2021. 214 с.

22. Ульяновченко О.В. Проектний менеджмент. Конспект лекцій. Х. : ХНАУ. 2016. 89 с.

23. Управління інноваційними проектами в умовах міжнародної інтеграції: монографія /О. О. Охріменко, Н. Є Скоробогатова, І. М. Манаєнко, Р. С. Яресько. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського. 2018. 262 с.

24. Чухрай Н. І., Лісовська Л. С. Управління інноваціями : навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. 277 с.

25. Федішин І. Б. Управління інноваційними проектами (опорний конспект лекцій). Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 151 с.

26. Ястремська О. М., Ріпка Д. О. Інноваційна економіка: навчальний посібник. Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. 228 с.

27. Kerzner H. (2019) Innovation Project Management: methods case studies and tools for managing innovation projects. Wiley. 576p. , (E-book)

28. McLaughlin G., Kennedy W. (2016) Innovation Project Management. Productivity Press. 266 p.

29. Filippov S., Mooi H. Innovation project Management: A Research Agenda Journal on Innovation and Sustainability RISUS, November, 2010. URL: https://www.researchgate.net/publication/277789740_Innovation_Project_Management_A_Research_Agenda

ДОДАТКОВІ

1. Державне стимулювання інноваційного розвитку суб'єктів господарювання: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід. Монографія / за аг ред. Л.С. Захаркіної. Суми, Сумський державний університет, 2019. 200с.

2. Кісь С. Я. Інтелектуалізація діяльності підприємств: доцільність, умови, технології: моногр. / за ред. проф. В. П. Петренка. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. 268 с.

3. Концепти інноваційного розвитку підприємництва. Монографія / за аг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В. К.: Інтесервіс, 2018. 263 с.

4. Кривовязюк І., Оксенюк К., Павлюк Л., Кулик Ю. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів. К.: ВД «Кондор», 2020

5. Мазаракі А. А., Федулова Л.І. Концептуальні засади управління інноваційним розвитком підприємств сфери торгівлі. Підприємництво і торгівля: зб. наук. пр. 2017. Вип. 21. С. 20 – 25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2017_21

6. Павленко І. А. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України. Монографія. К.: КНЕУ, 2007. 248 с.

7. Собко О. М. Теорія створення вартості підприємства в економічній і фінансовій думці: ретроспективний погляд і вектор розвитку. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2015. Вип. 10. С. 20–27. (Серія : Економіка і менеджмент).

8. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні в 2022 р. Науково-аналітична записка. К.: УкрІНТЕІ, 2023. 39 с.

9. Innovation Management in Knowledge-Driven Economy. Brussels-Luxembourg:

European Commission, Directorate-general for Enterprise, 2004. URL: https://www.researchgate.net/publication/296196227_Innovation_Management_and_the_Knowledge-Driven_Economy

10. Innovation tomorrow. Innovation policy and the regulatory framework: Making innovation an integral part of the broader structural agenda. Innovation papers. № 28. – Brussels-Luxembourg: European Commission, Directorate-general for Enterprise, 2006. URL: https://www.researchgate.net/publication/280522650_INNOVATION_TOMORROW

11. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-andinnovation/projects_en

12. Sobko O. Ocena efektów kreacji wartości przedsiębiorstwa spowodowanych rozwojem kapitału intelektualnego. Organizacja i Zarządzanie. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Gliwice : Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, 2015. S. 593–604.